

9.5.2018

Salassa pidettävä

JulkL24 § 12 k

Julkinen Finanssivalvonnan johtokunnan asiaa koskevan päätöksen julkistamisen jälkeen.

Suomen Pankin lausunto Finanssivalvonnan johtajan päätösesitykseen makrovakausräätelöiden käytöstä

Finanssivalvonta on pyytänyt Suomen Pankkia toimittamaan lausunnon johtajan päätösesityksestä Finanssivalvonnan johtokunnan päätöksentekoa varten.

Finanssivalvonnan johtaja esittää, että Finanssivalvonnan johtokunta päättää:

- asettaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 4 §:ssä mainitun muuttuvan lisäpääomavaatimuksen edelleen 0,0 %:n tasolle sekä
- jatkaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 11 §:n nojalla, 19.3.2018 tehdyn, enimmäisluototussuhteen alentamista koskevan päätöksen voimassaoloa. Päätöksellä alennettiin enimmäisluototussuhdetta muiden kuin ensiasunnon ostajien osalta 5 prosenttiyksiköllä.

Suomen Pankin lausunto

Suomen Pankki katsoo, että

- on tarkoituksenmukaista asettaa muuttuva lisäpääomavaatimus edelleen 0,0 %:n tasolle,
- on syytä jatkaa päätöstä koskien enimmäisluototussuhteen alentamista 85 prosenttiin muiden kuin ensiasunnon ostajien osalta.

1 Taloudellinen tilanne ja makrovakausräätelöt

Suomen talouskasvu jatkuu laaja-alaisena. BKT:n kasvua tukevat niin vienti, investoinnit kuin kulutuskin. Myös työllisyyden kasvu on ollut vahvaa. Talouskasvun odotetaan hidastuvan viimeistään ensi vuoden aikana, kun rakenteelliset tekijät painavat talouden kasvupotentiaalia, jonka arvioidaan olevan 1-1,5 prosenttia vuodessa. Kuluttajien luottamus sekä omaan että Suomen talouskehitykseen oli vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä vahvempaa kuin koskaan aikaisemmin.

Keskeisin huolenaihe on kotitalouksien velkaantuminen. Velkaantumisaste on jatkanut nousuaan noin 2 prosenttiyksikön vuosivauhtia. Kotitalouksien säästämisaste oli vuonna 2017 negatiivinen. Kotitalouksien käytettävissä oleviin vuosituloihin suhteu-

tettu velkaantuneisuus kasvoi vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä 128,3 prosenttiin, kun se vuotta aiemmin oli 126,2 prosenttia. Suhteessa BKT:hen kotitalouksien lainakanta kasvoi historiallisen suureksi 66,4 prosenttiin vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä.

Euromääräisesti tarkasteltuna arvioitu taloyhtiölainojen kannan kasvun (2,2 mrd. euroa) vaikutus kotitalouksien velkaantuneisuuteen oli vuonna 2017 jo hieman suurempi kuin asuntolainakannan kasvun (2,1 mrd. euroa) vaikutus.

Rakentaminen kasvoi vuonna 2017 ripeästi ja laaja-alaisesti. Asuntotuotannon odotetaan jatkuvan vilkkaana myös tänä vuonna. Asuntojen hintoja kuvaavissa kuukausi-indekseissä ei ole nähtävissä merkkejä hintojen nousun vauhdittumisesta, mutta selvästi muuta maata nopeammin ovat nousseet pääkaupunkiseudun pienten kerrostaloasuntojen hinnat.

Asuntolainakannan vuosikasvu on pysytellyt vuoden 2018 alussa kahden prosentin tuntumassa ja kulutusluottokannan kasvu runsaassa 5 prosentissa. Tilastokeskuksen arvioima kotitalouksien yhtiölainakanta oli vuoden 2017 lopussa 13,4 % edellisvuotista suurempi. Korkotason lasku on kasvattanut kiintein tasaerin maksettavien asuntolainojen lyhennyksiä ja asuntolainojen maturiteetti on pidentynyt. Uusien nostettujen asuntolainojen keskikorko oli maaliskuussa 2018 ennätysellisen matala 0,92 % ja keskimaturiteetti 19,8 vuotta.

Kotimaisen pankkisektorin vakavaraisuussuhdeluvut ovat pysyneet vahvalla tasolla. Ydinvakavaraisuussuhde supistui Nordean sivukonttoristumisen ja EKP:n OP-ryhmälle asettamien riskipainolattioiden myötä 1,1 prosenttiyksiköllä vuodentakaiseen verrattuna ja oli 21,0 % joulukuun 2017 lopussa. Kokonaisvakavaraisuussuhde laski 1,2 prosenttiyksiköllä 23,4 prosenttiin. Pankkisektorin ydinpääoman vahva kasvu jarrutti vakavaraisuussuhteiden heikkenemistä. Suomen pankkisektorin vakavaraisuus on yhä EU:n vahvimpia.

Vuoden 2018 alussa voimaan tulleen makrovakaustoimenasetetun 15 prosentin riskipainolattian välittömän vakavaraisuusvaikutuksen arvioidaan jäävän vähäiseksi. Riskipainolattioiden arvioitu yhteisvaikutus pankkisektorin ydinvakavaraisuussuhteeseen on -1,5 prosenttiyksikköä. Suomen pankkisektorin ydinvakavaraisuussuhteen sekä omavaraisuusasteen arvioidaan laskevan Nordean muuton myötä noin 1,1 prosenttiyksiköllä vuoden 2017 lopun tietojen valossa.

Suomen pankkisektorin omavaraisuusaste kasvoi vuonna 2017 noin yhdellä prosenttiyksiköllä 6,8 prosenttiin (EU-alueen merkittävimpien pankkien keskimääräinen omavaraisuusaste oli 5,4 % syyskuun 2017 lopussa). Järjestämättömien saamisten osuus saamisista oli vuonna 2017 edelleen pieni (1,4 %) verrattuna EU:n keskiarvoon (4,0 %).

9.5.2018

SP 162/C11.2/2018

Salassa pidettävä

JulKL24 § 12 k

Suurimmat kansainväliset uhat Suomen rahoitusjärjestelmän vakaudelle ovat yhä globaali riskien uudelleenhinnoittelu, valtioiden velkakestävyysongelmat ja pohjoismaisiin asuntomarkkinoihin liittyvät riskit. Suomen pankkisektorin Nordean kotipaikkamuutoksen myötä yhä vahvistuvat kytkökset muihin Pohjoismaihin kasvattavat kotimaisen pankkisektorin jo ennestään suurta herkkyyttä kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta tai muista Pohjoismaista mahdollisesti leviävälle kriisille ja häiriöille.

Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen ensisijaisena perusteena käytettävä luottokannan ja BKT:n suhteen trendipoikkeaman tuorein havainto vuoden 2017 viimeisen neljänneksen lopusta on vahvasti negatiivinen, -7,4 % (vuoden 2017 kolmannen neljänneksen havainto korjautui -4,8 prosentista -4,6 prosenttiin), mikä antaa muuttuvalle lisäpääomavaatimukselle ohjearvon 0,0 %.

Vaihtoehtoisista riskimittareista luottokannan ja BKT:n 5 vuoden liukuvan keskiarvon suhteen vuosimuutos saa positiivisen arvon, mikä viittaa lainanantoon liittyvien syklisten riskien olevan lievässä kasvussa.

2 Yhteensopivuus muun talouspolitiikan kanssa

EKP:n neuvoston lokakuun 2017 rahapoliittisten päätösten myötä rahoitusolot pysyvät euroalueella ja Suomessa erittäin suotuisina syyskuuhun 2018 asti ja todennäköisesti vielä sen jälkeenkin. Ohjauskorkojen odotetaan pysyvän nykyisellä tasolla pidemmän aikaa ja vielä omaisuserien ostojen päätyttyä.

Euroalueen kevyt rahapolitiikka tukee myös Suomen reaalitaloutta, joka onkin elpynyt vahvasti vuodesta 2016 alkaen.

Kevyt rahapolitiikka, alhainen inflaatio ja lisääntyvä velkaantuminen muodostavat olosuhteet, joita varten makrovakaussäilyä on kehitetty ja otettu käyttöön.

3 Johtopäätökset

Vaikka joitain viitteitä suhdanneluonteisten riskien kasvusta on, kokonaisuudessaan luotonannon ja rahoitusmarkkinoiden riskinottohalukkuuden kasvua kuvaavat mittarit sekä muut täydentävät riskimittarit (mm. kokonaistalouden ja asuntohintojen kehitys) eivät viittaa sellaiseen rahoitusjärjestelmän riskien kasvuun, joka edellyttäisi muuttuvan lisäpääomavaatimuksen kasvattamista.

Lausunto

4 (4)

SP 162/C11.2/2018

9.5.2018

Salassa pidettävä

Julkl24 § 12 k

Suomen Pankki pitää siten perusteltuna pitää muuttuva lisäpääomavaatimus 0,0 prosentissa.

Erityinen huolenaihe on kotitalouksien korkealle tasolle kasvanut velkaantuneisuus ja sen edelleen jatkunut kasvu, minkä vuoksi Suomen Pankki katsoo myös, että maaliskuussa tehdyn ja 1.7.2018 voimaan tulevan päätöksen, joka koski enimmäisluottossuhteen alentamista 5 prosenttiyksiköllä muiden kuin ensiasunnon ostajien osalta, voimassaoloa on edelleen perusteltua jatkaa.

SUOMEN PANKKI

Erkki Liikanen
pääjohtaja

Mika Pösö
osastopäällikkö, johtokunnan sihteeri

Jakelu

Finanssivalvonnan johtokunta, Finanssivalvonnan johtaja, Jyri Helenius, Peik Granlund